

ADAMA ODMÍTLA SPÁDOVÁ ŠKOLKA I ŠKOLA, DNES STUDUJE NA PRESTIŽNÍM ANGLICKÉM GYMNÁZIU

Když se Claudii Laburdové v roce 2008 narodil syn Adam, dobrých zpráv dostala málo. Lékaři jí řekli, že se chlapec v životě neobejde bez invalidního vozíku, a dokonce novopečené mámě nabídli, že může syna dát do ústavu. Dnes Adam chodí, jezdí na kole a studuje na prestižním gymnáziu. „Ve spádové školce ani škole to nevyšlo, tak jsme hledali dál a nakonec měli štěstí. Každý ale tu možnost nemá, pokud třeba zrovna nebydlí v Praze nebo nemůže dítě vozit do vzdálenější školy,“ říká Claudie.

Poslušná nastávající matka – tak popisuje Claudie Laburdová samu sebe v době, kdy před čtrnácti lety čekala první dítě. Dělal, co jí doktoři řekli, absolvovala všemožná vyšetření. „Šla jsem dokonce na odběr plodové vody, který může způsobit potrat. Už ani nevím, proč mě na něj tehdy poslali,“ vzpomíná Claudie. Všechna vyšetření dopadla dobře a porod nakonec proběhl císařským řezem, protože mělo

miminko v děloze špatnou polohu. Když Claudie po porodu poprvé uslyšela větu „něco není v pořádku“, nejdřív ji vůbec nevnímala. Až když chlapečkovi udělali CT vyšetření, padla diagnóza: syndrom kaudální regrese neboli chybějící část míchy. U Adama to znamená omezenou hybnost nohou a problémy s vylučováním.

Porodnice v pražském Podolí předala Adama do specializovanější motolské nemocnice. Právě tam se Claudie setkala s necitlivým přístupem lékařů. „Řekli mi, že Adam nebude nikdy chodit. A že pokud si myslím, že to nezvládnou, můžu jim ho v porodnici nechat,“ vzpomíná máma dvou dětí, která pracuje v neziskové organizaci. O ničem takovém samozřejmě neuvažovala. Lékaři jí dokonce zrazovali od rehabilitací a cvičení s tím, že Adamovi stejně nic nepomůže. „Hned na začátku mi vzali veškerou naději a hrozně mi tím ublížili,“ říká Claudie.

Po propuštění z nemocnice našťstí narazila na optimističtější zdravotníky. „Rehabilitační sestra, která s Adamem cvičila, mi tehdy řekla: ‚Nemůžu zaručit, že vám ho rozchodím. Ale můžu vám slíbit, že mu posílíme horní polovinu těla natolik, že aspoň bude na vozíku vypadat dobře.‘ To bylo to, co jsem potřebovala slyšet. Že má smysl něco dělat, že mu jako máma můžu nějak pomoci.“

A tak se dala s Adamem do cvičení Vojtovy metody, zpočátku pětkrát denně. „To znamenalo vymyslet si takový program, aby se Adam vyspal, najedl, cvičil. Pořád dokola. Šli jsme na návštěvu, nesla jsem s sebou cvičící deku. Šli jsme do Stromovky, nesla jsem s sebou cvičící deku. Adam většinu cvičení proplakal, miminkům to nebývá moc příjemné. Ani to mě ale neodradilo,“ vzpomíná Claudie.

Všechno zvládneme

Náročný režim přinesl ovoce. Adam se zvládl postavit a nakonec se i rozchodil. Když mu byly tři roky, šli ho rodiče přihlásit do spádové školky. Tam ale narazili. „Byl rok 2012, o inkluzi se ještě

tehdy nemluvalo a bylo vidět, že paní ředitelce je to líto, ale že si prostě neumí představit tam takové dítě mít,“ vzpomíná Claudie. Spolu s odmítnutím aspoň Laburdovi dostali tip na školku, kde by Adama vzít mohli. Šlo sice o speciální školku, ale s logopedickým zaměřením, takže tam chodily děti s různými typy postižení od tělesného až po v podstatě zdravé děti, které měly „jen“ potíže s výslovností. „Tak pestrý kolektiv nám vyhovoval a Adam strávil ve školce příjemné roky, i když jsem nejdřív nechápala, proč by měl chodit do nějaké speciální instituce. Jen kvůli tomu, že pomaleji chodí a nosí pleny – ty si ale už v těch třech čtyřech letech uměl vyměňovat sám.“

Když Adam dorostl do školního věku, jeho máma byla odhodlaná nenechat se odbýt a sehnat pro něj běžnou školu. Jenže když přišli na zápis do spádové školy, hned ve dveřích slyšeli, že je Adam nějaký malinký a že to asi bude na odklad. „Během rozhovoru se mě učitelky také ptaly, jestli si Adama nechám doma, až škola pojedje na výlet. Musela jsem jim složitě vysvětlovat, proč mi nepřipadá v pořádku, aby takto vypadal z kolektivu,“ říká Claudie.

U druhé školy, kterou Laburdovi zkusili, už bylo přijetí větší. „Paní ředitelka se mě vyptala, jaká má Adam omezení, a řekla, že si myslí, že to zvládnou. Takový přístup mě moc potěšil,“ vypráví Claudie Laburdová. O integraci svého syna do běžné školy stála především proto, aby neměl pocit, že je tak jiný, že se nemůže učit se zdravými dětmi. „Protože tak to přece opravdu není. Je to úplně normální chytrý veselý kluk, jen má holt ochablé svaly od kolen dolů.“

Rodina byla připravená, že pro integraci Adama do běžné školy bude potřeba sehnat asistenta, ale učitelé je přesvědčili, že vše zvládnou sami. Hodně pomáhali také spolužáci. „Úplně automaticky, aniž by je Adam musel prosit nebo aniž by jim to učitelka musela říkat. Nikdy neřešili, že když jdou na výlet, je kvůli Adamově pomalé chůzi jejich třída vždycky poslední, nebo že když vyrazí do lesa, musejí na něj dávat pozor, aby neupadl,“ popisuje Claudie. Jediné, co ve škole musela zařídit, bylo to, aby učitelé Adama pouštěli na toaletu během vyučovacích hodin, kdy je tam větší klid na výměnu hygienických pomůcek.

To je úplně něco jiného

V roce 2016 vstoupila v platnost novela o inkluzi, která způsobila v české společnosti pozdvižení. Reálně přitom nepřinesla zas tak moc nového – právo každého žáka, aby se vzdělával v běžné škole, platilo už předtím, novela pouze upravila financování. Claudie Laburdová

vzpomíná na jeden rozhovor, který tehdy vyslechla před školou svého syna. „Maminky debatovaly na schodech a říkaly, jak to bude hrozný, že ty inkludované děti určitě vezmou veškerou pozornost učitelům a na ty jejich děti nebude mít nikdo čas. Přišla jsem k nim a říkám: vždyť to je to samé, jako když teď do školy chodí náš Adam. Hned se ohradily: ‚Ale ne, váš Adam, to je úplně něco jiného,‘“ směje se Claudie. „Lidi se prostě jen lekají všeho nového.“

Adam se nikdy s šikanou nebo nevolí namířenou vůči sobě neseťkal. „Spolužáci ho pouštěli ve frontě na obědě, pomáhali mu s tácem... Je fakt, že on je odmala velmi pozitivní osobnost, věčně rozesmátý, svůj handicap si nepřipouští, do všeho jde po hlavě,“ popisuje jeho máma. Z celé docházky na základní školu si vzpomíná na jedinou situaci, kdy Adamovi přelétl přes obličej smutek. „Je malý a kvůli svému handicapu vypadá ještě menší, protože stojí a chodí přikrčeně. Když byl asi ve třetí třídě a do školy nastoupili prvňáčci, tak se mu smáli, že jsou větší než on. To ho trochu mrzelo.“

Ředitelka Základní školy Špitálská na okraji Prahy si na Adama dobře pamatuje. „Bylo to úžasné dítě, chytré, šikovné a komunikativní. Spolužáci ho přijali,“ vypravuje Alena Nídlová. Kvůli Adamovi například změnila rozmístění tříd, aby nemusel zdolávat schody. Žákům podle ní přítomnost takového dítěte prospívá. „Učím čtyřicet let a vím, že děti nejsou vždy přátelské, ale mám zkušenost, že jakmile se ve třídě objeví někdo, kdo je trochu jiný, chovají se slušně a pomáhají mu.“ Škola si díky Adamovi vyzkoušela, že se nemusí bát přijmout žáka se speciálními potřebami. „Snažíme se vyjít vstříc každému. Teď máme třeba holčičku, která má po covidu stres z chození do

školy, tak jsme jí zařídili individuální vzdělávací plán a učí se přes Teams," říká ředitelka.

Nenechat se zdrchat

Dnes už je Adam v prvním ročníku šestiletého Anglického gymnázia. Na své studium na prestižní škole s vysokým školným získal stipendium. „Učí se v angličtině, to je trochu peklo. Ale líbí se mu, že je ve škole multikulturní prostředí. Adam je ještě ke všemu romské dítě. Ani s tím si – podobně jako se svým handicapem – nedělá starosti, a na této škole už vůbec nemusí. Nikdo se neptá, odkud jsi nebo proč vypadáš takhle," říká Claudie a je přesvědčená, že by Adam

nyní nebyl tak sebevědomý, pokud by neměl možnost být součástí kolektivu zdravých dětí v běžné základní škole.

„Když jsem v první školce i první škole cítila, že tam Adama nechtějí, raději jsme hledali dál. Samozřejmě si uvědomuji, že ne každý má tu možnost, když nežije třeba zrovna v Praze, nebo neřídí a nemůže dítě do školy vozit," říká Claudie. Rodičům dětí s handicapem by poradila nenechat se zdrchat okolím a dát si nějakou malou naději sám pro sebe, malý cíl, kterého se dá docílit a který vás bude pohánět dál. „Pro mě to opravdu byla ta věta o tom, že když budeme cvičit, tak bude vypadat dobře na vozíku. Malinké světýlko, které mě vedlo," uzavírá Claudie.

Pro Spolu, z. s.: Lucie Fialová, redaktorka magazínu [EDUZÍN](#) (30. března 2022)